

PATVIRTINTA
Pakruojo „Atžalyno“ gimnazijos
direktoriaus 2024 m. balandžio 16
d. įsakymu Nr. V-69

PAKRUOJO „ATŽALYNO“ GIMNAZIJOS ŠVIETIMO PAGALBOS MOKINIUI TEIKIMO TVARKOS APRAŠAS

I. SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Švietimo pagalbos mokiniui teikimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja gimnazijos darbuotojų – pagalbos mokiniui specialistų, sveikatos priežiūros specialisto, klasės kuratorių, mokytojų ir gimnazijos vadovų veiklą, susijusią su mokinių socialinių, pedagoginių, psichologinių poreikių tenkinimu bei lygių galimybių sudarymu, leidžiančią didinti ugdymo(si) veiksmingumą.

2. Aprašas parengtas vadovaujantis šiais dokumentais:

2.1. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu (Žin., 1991, Nr. [23-593](#), i. k. 0911010ISTA00I-1489) ir jo pakeitimais;

2.2. Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu (Žin. 2007, Nr. [80-3214](#), i. k. 1071010ISTA00X-1238) ir jo pakeitimais;

2.3. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. balandžio 11 d. įsakymu Nr. V-579 patvirtintu Mokyklos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašu (Žin. 2011, Nr. [45-2121](#), i. k. 1112070ISAK000V-579) ir jo pakeitimais;

2.4. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. lapkričio 2 d. įsakymu Nr. V-950 patvirtintu Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo vaikui ir mokiniui tvarkos aprašu (TAR, 2016-11-03, Nr. 26187) ir jo pakeitimais;

2.5. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. rugpjūčio 30 d. įsakymu Nr. V-663 patvirtintu Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašu (TAR 2017-08-31, i. k. 2017-13908) ir jo pakeitimais;

2.6. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. V-1229 patvirtintu Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašu (Žin. 2011, Nr. [92-4396](#), i. k. 1112070ISAK00V-1229) ir jo pakeitimais;

2.7. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymu patvirtintu Nr. V-1228 Specialiosios pedagoginės pagalbos asmeniui iki 21 metų teikimo ir kvalifikacinių reikalavimų nustatymo šios pagalbos teikėjams tvarkos aprašu (Žin. 2011, Nr. [92-4395](#), i. k. 1112070ISAK00V-1228) ir jo pakeitimais;

3. Apraše vartojamos sąvokos:

3.1. **Švietimo pagalba** – tai specialistų teikiama pagalba mokiniams, jų tėvams (globėjams, rūpintojams), mokytojams ir švietimo teikėjams, leidžianti padidinti švietimo veiksmingumą.

3.2. **Informacinė pagalba** – priemonių visuma, kuri garantuoja nuolatinę ir prieinamą informaciją apie reikiamo išsilavinimo ir kvalifikacijos įgijimo galimybes.

3.3. **Mokymosi pagalba** – mokytojų teikiama pagalba, kuri integruojama į mokymo(si) procesą. Pagalbą mokiniui pirmiausia suteikia ji mokantis mokytojas, pritaikydamas tinkamas mokymo(si) priemones, metodus, užduotis ir kt.

3.4. **Psichologinė pagalba** – mokinio asmenybės ir ugdymosi problemų įvertinimas ir sprendimas, psichologinės pagalbos teikėjams bendradarbiaujant su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais) ir mokytojais ir juos konsultuojant.

3.5. **Socialinė pagalba** – tai siekimas padėti vaikams geriau adaptuotis visuomenėje, bendruomenėje, švietimo, globos ar kitose socialinėse įstaigose, vykdančiose ugdymo funkcijas, racionaliau išnaudoti visas teikiamas galimybes lavintis, mokytis ir augti savarankiškais piliečiais.

3.6. **Socialinė pedagoginė pagalba** – gimnazijos darbuotojų (socialinio pedagogo, klasės auklėtojų, mokytojų ir administracijos) veikla, susijusi su mokinių socialinių ir pedagoginių poreikių tenkinimu, skirta vaikų auklėjimo ir socialinėms problemoms spręsti.

3.7. **Specialioji pedagoginė pagalba** – pedagoginių priemonių sistema, padedanti užtikrinti veiksmingą specialiųjų poreikių turinčių asmenų ugdymą.

3.8. **Sveikatos priežiūros specialisto teikiama pagalba** – pagalba mokiniui saugojant ir stiprinant sveikatą, atliekant pirminę sveikatos priežiūrą, konsultuojant mokytojus, mokinius ir jų tėvus (globėjus, rūpintojus). Sveikatingumo veiklos metodinės konsultacijos mokytojams, mokiniams, jų tėvams (globėjams, rūpintojams).

3.9. **Vaiko gerovės komisijos teikiama pagalba** – padeda išsiaiškinti netinkamo elgesio, socialinės adaptacijos, mokymosi sunkumų, mokyklos nelankymo, nusikalstamumo, narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo, smurto, savižudybių ir kitų neigiamų socialinių reiškinių priežastis.

4. Aprašas nustato pagalbos mokiniams teikimo tikslus, uždavinius, principus, formas, rūšis, gavėjus, teikėjus bei švietimo pagalbos organizavimą.

5. Gimnazija užtikrina ne atsitiktinę, bet sistemingą švietimo pagalbą, kuri apima žemų pasiekimų prevenciją, intervenciją (sprendžiant iškilusias problemas) ir kompensacines priemones žemiems pasiekimams spręsti.

II. SKYRIUS

PAGALBOS TEIKIMO TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR PRINCIPAI

6. Švietimo pagalbos tikslas – padėti įgyvendinti mokinių teisę į mokslą, užtikrinti veiksmingą mokinių ugdymąsi gimnazijoje, sudaryti prielaidas pozityviai socializacijai ir pilietinei brandai bei mokinių saugumui gimnazijoje.

7. Švietimo pagalbos uždaviniai:

7.1. tobulinti ugdymo(si) procesus, kad mokymosi sunkumų turintys mokiniai įgytų reikiamų įgūdžių;

7.2. sudaryti sąlygas gabių mokinių ugdymui(si);

7.3. bendradarbiaujant su tėvais (globėjais, rūpintojais) išsiaiškinti ir šalinti priežastis, dėl kurių mokiniai negali dalyvauti pamokose ir / ar kitose numatytose veiklose;

7.4. stiprinti mokytojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) gebėjimą bendrauti su mokiniais, turinčiais psichologinių, mokymosi problemų, vengiančiais lankyti gimnaziją;

7.5. stiprinti mokinių psichologinį atsparumą, kurti saugią ir palankią ugdymui(si) aplinką;

7.6. ugdyti mokinių gyvenimo įgūdžius bendradarbiaujant su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais), pedagoginiais darbuotojais, socialiniais darbuotojais ir socialiniais partneriais;

7.7. teikti psichologinę, socialinę pedagoginę, specialiąją pedagoginę pagalbą.

8. Pagalbos teikimo principai:

8.1. lygios galimybės – kiekvienam mokiniui laiduojamas pagalbos prieinamumas;

8.2. visuotinumumas – pagalba teikiama visiems mokiniams, kuriems jos reikia;

8.3. kompleksiskumas – pagalba teikiama pagal poreikį kartu su kitomis švietimo sistemos pagalbos mokiniui teikimo formomis (informacine, psichologine, specialiąja pedagogine ir socialine, sveikatos priežiūros);

8.4. veiksmingumas – remiamasi profesionalia vadyba, tinkamais ir laiku priimtais sprendimais;

8.5. decentralizacija – šeimos, visuomenės bei kitų institucijų dalyvavimas;

8.6. individualumas – pagalba teikiama atsižvelgiant į konkretaus mokinio, šeimos ar konkrečias gimnazijos problemas;

8.7. konfidencialumas – konfidenciali informacija neatskleidžiama be mokinio ir / ar jo tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimo tretiesiems asmenims, išskyrus atvejus, kuriuos numato Lietuvos Respublikos įstatymai.

III. SKYRIUS

ŠVIETIMO PAGALBOS GAVĖJAI, TEIKĖJAI, FORMOS IR BŪDAI

9. Švietimo pagalbos gavėjai yra gimnazijos mokiniai, jų tėvai (globėjai, rūpintojai), mokytojai.

10. Švietimo pagalbos teikėjai yra psichologas, socialinis pedagogas, specialusis pedagogas, dalykų mokytojai, klasės kuratorius, visuomenės sveikatos priežiūros specialistas, bibliotekininkas, gimnazijos vadovai.

11. Švietimo pagalbos teikimo formos:

11.1. individualus darbas su mokiniu (turinčiu specialiųjų ugdymosi poreikių, mokomu namuose, iškilus mokymosi sunkumams ar individualioms problemoms, dirbant su gabiu mokiniu, padedant planuoti studijas ir karjerą);

11.2. darbas su klase ar grupe (grupinės konsultacijos, ugdymo dalyvių tarpusavio santykių reguliavimas, klasės valandėlės, grupinis darbas su gabiais mokiniais, psichologiniai ir sociologiniai tyrimai, karjeros planavimo informacijos sklaida, sveikatinimo veiklų vykdymas);

11.3. darbas su mokinio šeima (pagalba sprendžiant problemas, trukdančias vaiko ugdymo(si) procesui, tėvų (globėjų, rūpintojų) ir gimnazijos bendradarbiavimo stiprinimas);

11.4. darbas su gimnazijos bendruomene (saugios aplinkos kūrimas ir palaikymas, savivaldos aktyvinimas, mikroklimate gerinimas);

11.5. darbas su socialiniais partneriais, siekiant užtikrinti pagalbos veiksmingumą (su Pakruojo rajono Vaiko teisių apsaugos tarnyba (VTAT), Pakruojo suaugusiųjų ir jaunimo švietimo centro pedagogine psichologine tarnyba (PPT), Pakruojo rajono seniūnijų socialiniai darbuotojai, Pakruojo rajono pirminės sveikatos priežiūros centru, Pakruojo rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuru Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato Pakruojo rajono policijos komisariatu, Šiaulių apygardos probacijos tarnybos Pakruojo skyriumi ir kt.).

12. Švietimo pagalbos teikimo būdai:

12.1. mokinio, mokinių grupės, mokytojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) konsultavimas, siekiant padėti išsiaiškinti ir suprasti tai, kas vyksta jų gyvenimo ir ugdymosi erdvėje, padedant mokytis, naujai elgtis, geriau pažinti save ar pasirinkti profesiją;

12.2. tiriamoji veikla, vykdoma siekiant išsiaiškinti ir įvertinti aplinkos poveikį mokiniui, ugdymosi ir mokymosi sunkumus, siekiant užtikrinti veiksmingas pagalbos strategijas;

12.3. mokinio ar mokinių grupės ugdymo diferencijavimas, personalizavimas ir individualizavimas, siekiant sudaryti palankias sąlygas tiek gabiems, tiek mokymosi problemų turintiems mokiniams;

12.4. socialinių ir gyvenimo įgūdžių formavimas, ugdant gebėjimus priimti sprendimus ir spręsti problemas, kūrybiškai ir kritiškai mąstyti, bendrauti, pažinti save, elgtis visuomenėje priimtinais būdais, valdyti emocijas, skatinant sveikos gyvensenos įgūdžius;

12.5. elgesio korekcija, socialiai priimtino elgesio modeliavimas;

12.6. prevencinė veikla, vykdoma siekiant užtikrinti mokiniui saugią ugdymosi aplinką bei asmeninių, socialinių ir kitų bendrųjų kompetencijų ugdymąsi, taikant tikslingas priemones ir būdus.

(nusikalstamumo, gimnazijos nelankymo, alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo, savižudybių, ŽIV/AIDS, prievartos, smurto ir teisės aktų pažeidimų prevencija);

12.7. tarpininkavimas, vykdomas siekiant padėti rasti tinkamiausius problemos sprendimo būdus, įgyvendinant vaiko teises ir teisėtus interesus;

12.8. pagalbos tinklo kūrimas, vykdomas siekiant užtikrinti kompleksiškai teikiamą pagalbą mokiniui.

IV. SKYRIUS **ŠVIETIMO PAGALBO TEIKIMO ORGANIZAVIMAS**

13. Švietimo pagalbą teikia gimnazijos darbuotojai pagal funkcijas, pareigybinius nuostatus ir direktoriaus įsakymu pavestus darbus.

14. **Klasių kuratoriai:**

14.1. rūpinasi mokinių asmenybės ugdymu(-si) bei branda;

14.2. siekia pažinti auklėtinių poreikius, polinkius, interesus, gabumus;

14.3. domisi ir rūpinasi mokinių sveikata, jų sauga, puoselėja sveiką gyvenseną;

14.4. suteikia mokiniui reikiamą pagalbą pastebėję, kad jo atžvilgiu taikomas smurtas, prievarta, patyčios ar kitokio pobūdžio išnaudojimas;

14.5. bendradarbiauja su pagalbos mokiniui, sveikatos priežiūros specialistais;

14.6. informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus) apie iškylančias problemas;

14.7. padeda mokiniams spręsti psichologines, socialines, bendravimo, mokymosi ir kt. problemas;

14.8. mokiniui ir jo tėvams pageidaujant, informuoja gimnazijos vaiko gerovės komisijos pirmininką apie pagalbos mokiniui reikalingumą;

14.9. stebi, analizuoja tėvų bei socialinės aplinkos poveikį ugdymui(-si).

15. **Dalykų mokytojai:**

15.1. išsiaiškina mokinių poreikius, polinkius, tikslus, interesus, gabumus;

15.2. diferencijuoja, personalizuoja ir individualizuoja ugdymo procesą;

15.3. stebi, analizuoja ir laiku identifikuoja kylančius sunkumus (pastebi, kad mokiniui nesiseka įvykdyti bendrosiose programose numatytų konkretaus dalyko reikalavimų, po nepatenkinamo kontrolinio darbo įvertinimo, po ligos ir kt.) ir informuoja klasės kuratorių, mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus);

15.4. pritaiko dalykų bendrąsias programas specialiųjų ugdymo(-si) poreikių mokinių ugdymui, atsižvelgdami į mokinio gebėjimus ir galias bei pedagoginės psichologinės tarnybos rekomendacijas;

15.5. teikia informaciją gimnazijos vaiko gerovės komisijai apie mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, mokymosi rezultatus ir bendrųjų ugdymo programų pritaikymą;

15.6. integruoja mokymosi pagalbą į ugdymo procesą, pritaiko mokymo(si) priemones, metodus, užduotis ir kt;

15.7. teikia individualią pagalbą per pamoką;

15.8. teikia mokiniams trumpalaikes ir ilgalaikes konsultacijas pagal sudarytą konsultacinių valandų tvarkaraštį;

15.9. siūlo dalykų pasirenkamuosius modulius, padedančius įtvirtinti žinias;

15.10. konsultuoja mokinius jiems susidarant individualų ugdymo(si) planą, renkantis brandos egzaminus;

15.11. vertina laikantis gimnazijos direktoriaus įsakymu patvirtintu Pakruojo „Atžalyno“ gimnazijos mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos aprašo nuostatų.

16. Gimnazijos pagalbos mokiniui specialistai teikia psichologinę, specialiąją ir socialinę pedagoginę pagalbą.

17. Psichologinė pagalba teikiama, kai mokinys į psichologą kreipiasi savarankiškai, prašo mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai), rekomenduoja mokytojai, klasių kuratoriai, skiria gimnazijos vaiko gerovės komisija ar PPT, tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimu, prašo Vaiko teisių apsaugos tarnyba, jeigu tėvai nesirūpina vaiku.

18. **Psichologas:**

18.1. stiprina mokinių psichologinį atsparumą ir psichikos sveikatą;

18.2. skatina saugios ir palankios mokymuisi aplinkos kūrimą gimnazijoje;

18.3. bendradarbiauja su tėvais (globėjais, rūpintojais), klasių kuratoriais ir mokytojais, nustatydamas mokinio psichologines, asmenybės ir ugdymosi problemas, padeda jas spręsti;

18.4. konsultuoja mokinius ir jų tėvus (globėjus, rūpintojus) ugdymo(si) ir karjeros klausimais;

18.5. rūpinasi psichologinių krizių prevencija;

18.6. gilina gimnazijos bendruomenės narių žinias apie mokinių problemų sprendimą.

19. Socialinė pedagoginė pagalba, padedant mokiniui įgyvendinti jo teisę į mokslą, užtikrinant jo saugumą gimnazijoje, teikiama mokiniui, tėvams (globėjams, rūpintojams), mokytojams ir kitiems gimnazijoje dirbantiems specialistams.

20. **Socialinis pedagogas:**

20.1. koordinuoja socialinę pedagoginę pagalbą gimnazijoje ir pats ją teikia, kai neužtenka klasės kuratoriaus ar mokytojo kompetencijos;

20.2. vertina ir sprendžia problemas, susijusias su įvairiais mokiniams kylančiais sunkumais (pagrindinių vaikų reikmių tenkinimo, saugumo užtikrinimo);

20.3. bendradarbiauja su klasių kuratoriais, kitais specialistais, gimnazijos administracija sprendžiant mokinių socialines-pedagogines problemas, ieškant efektyvių pagalbos būdų;

20.4. bendradarbiauja su klasių kuratoriais rūpinantis mokinių socialinių įgūdžių ugdymu;

20.5. teikia pagalbą tėvams (globėjams, rūpintojams) ugdant savo vaiką (padeda geriau suprasti jo socialinius ir psichologinius poreikius, jų tenkinimo svarbą, geriau suprasti tėvų teises ir pareigas);

20.6. dirba su mokiniais, priklausomais nuo alkoholio, tabako, narkotinių medžiagų, patiriančiais seksualinį ar fizinį išnaudojimą.

21. Gimnazija, teikdama socialinę pedagoginę pagalbą, bendradarbiauja su socialinę pagalbą teikiančiomis tarnybomis, nevyriausybinėmis organizacijomis, sveikatos priežiūros, teisėtvarkos institucijomis, kitais asmenimis.

22. Specialiosios pedagoginės pagalbos paskirtis – didinti mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, pagalbos veiksmingumą.

22.1. **Specialioji pedagoginė** pagalba teikiama, kai ją skiria gimnazijos vaiko gerovės komisija ir / ar PPT tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimu. Specialiosios pagalbos gavėjų sąrašas tvirtinamas gimnazijos V GK posėdyje.

22.2. Specialiąją pedagoginę pagalbą mokiniams teikia gimnazijos specialusis pedagogas.

23. Sveikatos priežiūros gimnazijoje paskirtis – saugoti ir stiprinti mokinių sveikatą, bendradarbiaujant su jų tėvais (globėjais, rūpintojais).

24. **Sveikatos priežiūros specialistas:**

24.1. teikia sveikatinimo veiklos metodines konsultacijas mokytojams, mokiniams, jų tėvams (globėjams, rūpintojams) bei kaupia metodinę ir informacinę medžiagą mokinių sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo klausimais;

24.2. teikia informaciją sveikatos išsaugojimo bei stiprinimo klausimais ir organizuoja šios informacijos sklaidą (gimnazijos stenduose, renginiuose, viktorinose ir pan.) gimnazijos bendruomenei;

24.3. inicijuoja gimnazijos sveikatinimo projektų (programų) rengimą bei dalyvauja juos įgyvendinant;

24.4. teikia pagalbą mokiniams ugdant sveikos gyvensenos ir asmens higienos įgūdžius;

24.5. dalyvauja organizuojant mokinių maitinimo priežiūrą, skatinant sveiką mitybą bei sveikos mitybos įgūdžių formavimą.

25. **Gimnazijos vaiko gerovės komisija:**

25.1. organizuoja ir koordinuoja saugios ir palankios vaiko ugdymui(si) aplinkos kūrimą, prevencinį darbą, mokymo(si) / ugdymo(si), švietimo ir kitos pagalbos teikimą mokiniams, tariasi su tėvais (globėjais/rūpintojais), mokytojais dėl jos turinio, teikimo formos ir būdų;

25.2. organizuoja švietimo programų pritaikymą mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, gavus tėvų sutikimą, atlieka mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių (išskyrus

poreikius, atsirandančius dėl išskirtinių gabumų) pirminį įvertinimą ir atlieka kitas su vaiko gerove susijusias funkcijas;

25.3. kartu su karjeros specialistu pagal poreikį konsultuoja baigiamosios klasės mokinį, turintį specialiųjų ugdymosi poreikių, dėl jo tolesnio mokymosi (galias atitinkančios mokymosi programos parinkimo, mokymosi įstaigos parinkimo) ir pagal galimybes užtikrina sklandų palydėjimą / perėjimą į kitą mokymosi įstaigą.

26. Karjeros koordinatorius:

26.1. teikia sistemingas, kokybiškas ir inovatyvias ugdymo karjerai konsultacijas mokiniams, padeda susidaryti individualius ugdymo(si) planus;

26.2. organizuoja integruotas dalyko ir ugdymo karjerai pamokas, klasės valandėles, netradicinio ugdymo dienas, susitikimus su aukštųjų mokyklų ir kitų švietimo įstaigų atstovais;

26.3. konsultuoja ugdymo karjerai klausimais klasių kuratorius, mokytojus, mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus).

27. Bibliotekos darbuotojas:

27.1. tenkina mokinių informacinius poreikius;

27.2. organizuoja informacijos sklaidą stenduose, gimnazijos interneto svetainėje.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

28. Darbo patirtis, profesinė kompetencija ir gimnazijos darbuotojų bendradarbiavimas sudaro prielaidas tinkamai teikti mokiniams pedagoginę, psichologinę, specialiąją pedagoginę, socialinę, informacinę pagalbą.

29. Švietimo pagalbos mokiniui teikimo eiliškumas išdėstytas ir Švietimo pagalbos mokiniui teikimo modelis pateiktas Aprašo 1-2 prieduose.

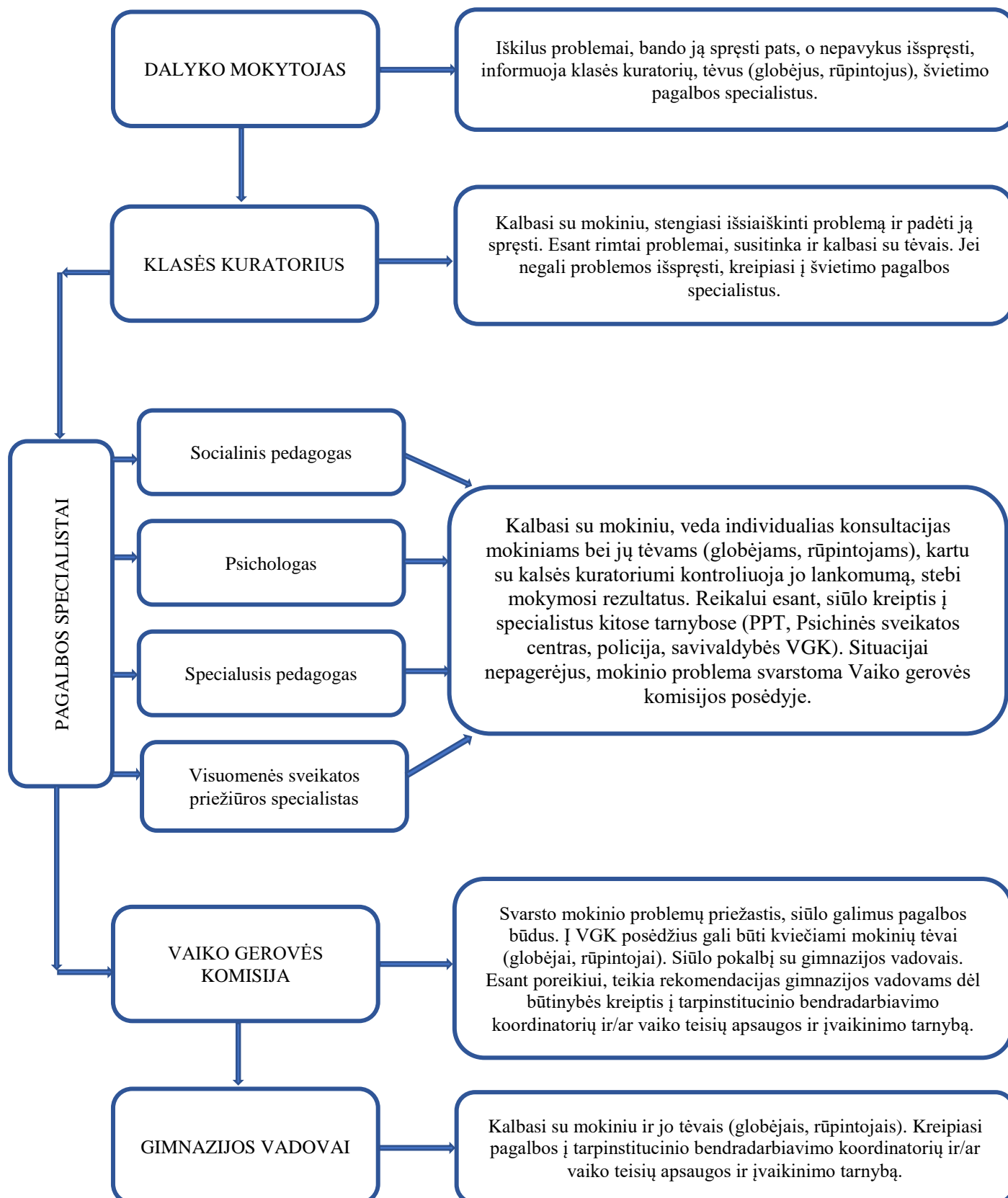
30. Klasių kuratoriai supažindina mokinius ir jų tėvus (globėjus, rūpintojus) su svarbiausiomis Aprašo nuostatomis.

31. Aprašo keitimus ir papildymus gali inicijuoti gimnazijos bendruomenė. Aprašo keitimai ir papildymai tvirtinami direktoriaus įsakymu.

32. Aprašas skelbiamas gimnazijos interneto svetainėje <http://atzalynas.net>

ŠVIETIMO PAGALBOS MOKINIUI TEIKIMO EILIŠKUMAS

ŠVIETIMO PAGALBOS MOKINIUI TEIKIMO MODELIS

